Gemeente Maastricht

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ

Aan de fractie van SP
mevrouw Stephanie Blom
de heer Jack van Gelooven

ONDERWERP
Schriftelijke vragen inzake Impact nachthitte op kwetsbare Maastrichtenaren- noodzaak structureel hittebeleid

DATUM
16 november 2026
Verzonden: 17-11-2026

BIJLAGEN
--

ONZE REFERENTIE
2026.02562

PORTEFEUILLEHOUDER
wethouder Noteborn, wethouder Hoenderkamp, wethouder Mackus

Schriftelijke vragen

Geachte mevrouw Blom en heer van Gelooven,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die uw fractie gesteld heeft.

Vraag 1:
Heeft uw college kennisgenomen van het genoemde onderzoek, en welke consequenties verbindt het op korte en middellange termijn aan de conclusie dat Maastricht-Centrum het hoogste aantal tropische nachten van heel Nederland kent?

Antwoord 1:
Ja, het college heeft kennisgenomen van het onderzoek. De uitkomsten bevestigen het beeld dat al langer bekend is, namelijk dat stedelijke, versteende gebieden in met name het zuiden van Nederland gevoeliger zijn voor hogere temperaturen en hittestress. Dit vormt mede de aanleiding voor het reeds ingezette beleid op het gebied van klimaatadaptatie.

Binnen de Omgevingsvisie en het omgevingsprogramma stedelijke vergroening en klimaatadaptatie wordt gewerkt aan maatregelen die bijdragen aan een klimaatbestendige leefomgeving. Daarbij ligt de focus onder meer op vergroening, het beperken van verharding, het realiseren van meer schaduw en het versterken van de verblijfskwaliteit van de openbare ruimte. Deze maatregelen dragen eraan bij dat de opwarming van de stad wordt beperkt en de effecten van hittestress worden verminderd.

Vraag 2:
Beschikt uw college over een eigen, actueel overzicht van het aantal tropische nachten per jaar per wijk in Maastricht, specifiek voor de wijken waarin woonzorgcentra en sociale huurcomplexen gevestigd zijn? Zo ja, mag de gemeenteraad daar een overzicht van ontvangen? Zo nee, is uw college bereid een dergelijke inventarisatie met spoed te laten uitvoeren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2:
De gemeente beschikt op dit moment niet over een actueel overzicht van het aantal tropische nachten per wijk, specifiek uitgesplitst naar woonzorgcentra en sociale huurcomplexen. Voor de uitvoering van het klimaatadaptatiebeleid wordt gebruikgemaakt van beschikbare klimaatgegevens, hittestresskaarten en andere relevante informatiebronnen, waaronder de Klimaatatlas Maastricht, om inzicht te verkrijgen in kwetsbare gebieden binnen de stad. De Klimaatatlas bevat onder meer informatie over hittestress, wateroverlast en overstromingsrisico's binnen Maastricht

Daarnaast vindt momenteel, in het kader van de verdere ontwikkeling van het gemeentelijke hitteplan, een inventarisatie plaats van locaties die tijdens perioden van extreme hitte een functie kunnen vervullen als koelteplek. Daarbij wordt onder meer gekeken naar woonzorglocaties, buurt- en gemeenschapshuizen en andere maatschappelijke voorzieningen die toegankelijk zijn voor kwetsbare inwoners. Deze inventarisatie richt zich primair op de beschikbaarheid, spreiding en bereikbaarheid van voorzieningen en niet op het in kaart brengen van het aantal tropische nachten per wijk. Op dit moment ziet het college geen aanleiding om hiervoor afzonderlijk een aanvullende inventarisatie naar tropische nachten per wijk uit te laten voeren.

Vraag 3:
Welke structurele maatregelen – die dus verder gaan dan het ad hoc inrichten van koelteplekken en hitteplannen voor acute situaties – heeft uw college genomen of in voorbereiding om de nachthitteproblematiek in onze stad het hoofd te bieden?

Antwoord 3:
De structurele aanpak richt zich vooral op het verminderen van de opwarming van de stad door vergroening en klimaatadaptatie. Daarbij wordt ingezet op het planten van bomen in de volle grond, het verminderen van verharding en het toevoegen van groen in de openbare ruimte. Deze maatregelen zorgen voor meer schaduw en natuurlijke verkoeling door verdamping.
Door de opwarming overdag te beperken, wordt ook de warmte die gedurende de nacht in de stad aanwezig blijft verminderd. Daarnaast wordt binnen gebiedsontwikkelingen en herinrichtingsprojecten steeds meer aandacht besteed aan klimaatadaptatie en het beperken van hittestress.

Daarnaast kent Maastricht vanwege haar geografische ligging en de aanwezigheid van de Maas specifieke kenmerken. Water kan bijdragen aan verkoeling overdag, terwijl de warmteopslag in waterlichamen de nachtelijke afkoeling in bepaalde situaties kan beperken. De mate waarin dit effect bijdraagt aan de nachttemperaturen in Maastricht is niet afzonderlijk onderzocht.

Vraag 4:
Heeft uw college zicht op de koelcapaciteit van de woonzorgcentra en ouderenhuisvestingslocaties in onze stad, en is het bereid om in samenwerking met Envida en andere zorginstellingen te inventariseren in hoeverre die gebouwen bestand zijn tegen de toenemende nachthitte? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4:
De gemeente beschikt niet over een integraal overzicht van de koelcapaciteit van woonzorgcentra en ouderenhuisvestingslocaties in Maastricht. De verantwoordelijkheid voor het beheer, onderhoud en de klimaatbestendigheid van deze gebouwen ligt primair bij de betreffende zorginstellingen, woningcorporaties en overige vastgoedeigenaren.

Het college ziet daarom geen rol voor de gemeente om zelfstandig een gemeentebrede inventarisatie uit te voeren naar de koelcapaciteit of hittebestendigheid van deze gebouwen. Wel blijft de gemeente in gesprek met relevante partners over de gevolgen van klimaatverandering en de bescherming van kwetsbare inwoners.

Binnen het gemeentelijk hitteplan wordt geïnventariseerd welke woonzorglocaties en maatschappelijke voorzieningen tijdens perioden van extreme hitte ingezet kunnen worden als koelteplek. Deze inventarisatie richt zich op de beschikbaarheid, bereikbaarheid en spreiding van voorzieningen en niet op de bouwkundige staat of koelcapaciteit van individuele gebouwen. De gemeentelijke inzet richt zich primair op klimaatadaptatie in de openbare ruimte, het beperken van hittestress door vergroening en schaduwmaatregelen en het ondersteunen van partners bij het treffen van passende maatregelen binnen hun eigen verantwoordelijkheid.

Vraag 5:
Is uw college bereid om in de nieuwe prestatieafspraken met woningcorporaties concrete afspraken op te nemen over het hittebestendig maken van sociale huurwoningen, bijvoorbeeld door buitenzonwering, ventilatie en koeling, met voorrang voor de zwaarst getroffen wijken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5:
Het college onderschrijft het belang van klimaatbestendige en gezonde woningen. De verantwoordelijkheid voor het beheer, onderhoud en de verbetering van sociale huurwoningen ligt primair bij de woningcorporaties als verhuurder. De gemeente maakt samen met woningcorporaties en huurdersorganisaties prestatieafspraken over de volkshuisvestelijke opgaven in Maastricht. Binnen deze samenwerking is aandacht voor de kwaliteit, verduurzaming en toekomstbestendigheid van de woningvoorraad.

Het college is bereid om samen met de woningcorporaties een gezamenlijke aanpak voor hittebestendigheid van sociale huurwoningen uit te werken en deze op te nemen in de nieuwe prestatieafspraken. Hierbij kan onder meer worden gekeken naar locaties waar relatief veel kwetsbare inwoners wonen. De nieuwe meerjarige prestatieafspraken worden in maart 2027 vastgesteld.

Vraag 6:
Uit het artikel blijkt dat huurders soms geen zonneschermen of koeling kunnen of mogen plaatsen omdat woningbouwverenigingen weigeren te investeren en het plaatsen van eigen voorzieningen vergunningsplichtig is. Is uw college bereid om die vergunningseisen te versoepelen, dan wel om verhuurders aan te spreken op hun verantwoordelijkheid en zo nodig tot actie te verplichten?

Antwoord 6:
Momenteel werkt het college een plan uit om een aantal veelvoorkomende verduurzamingsmaatregelen, waaronder bepaalde installaties, onder voorwaarden vergunningvrij te maken voor niet-monumentale gebouwen via het omgevingsplan. De verdere uitwerking hiervan maakt onderdeel uit van de transitie naar het nieuwe omgevingsplan. In 2026 en 2027 wordt hiervoor een wijzigingsbesluit voorbereid, waarna het omgevingsplan in 2028 ter besluitvorming aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

Het college beschikt daarnaast niet over bevoegdheden om verhuurders of woningcorporaties te verplichten om zonwering of koelvoorzieningen aan te brengen. Wel blijft de gemeente met woningcorporaties in gesprek over maatregelen die bijdragen aan een gezonde, duurzame en klimaatbestendige woonomgeving.

Vraag 7:
Onderzoeker Klok pleit in het genoemde artikel voor regionale differentiatie in de bouwregelgeving. Is uw college bereid om, al dan niet in samenwerking met andere Limburgse gemeenten, bij het Rijk te pleiten voor strengere koelte-eisen voor het zuidoosten van het land? Zo ja, op welke termijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7:
Het college is momenteel niet voornemens om bij het Rijk te pleiten voor regionale bouwregelgeving of aanvullende regionale koelte-eisen. Bouwtechnische voorschriften worden in beginsel landelijk vastgesteld, zodat voor bewoners, ontwikkelaars en bouwpartijen overal dezelfde uitgangspunten gelden.

Wel ziet het college dat klimaatverandering leidt tot nieuwe uitdagingen voor de gebouwde omgeving. Binnen het programma Energie- en Warmtetransitie wordt aandacht besteed aan de vraag hoe nieuwbouw en bestaande gebouwen toekomstbestendig kunnen worden ingericht, waaronder het omgaan met de effecten van toenemende hitte en de groeiende behoefte aan koeling van gebouwen.

Vraag 8:
Welke mogelijkheden biedt de Omgevingswet om lokaal strengere eisen te stellen aan hittemaatregelen bij nieuwbouw en ingrijpende renovatie, en is uw college bereid die mogelijkheden te benutten?

Antwoord 8:
De mogelijkheden om onder de Omgevingswet aanvullende bouwtechnische eisen aan nieuwbouw en renovatie te stellen zijn beperkt. Het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) bevat hiervoor een landelijk kader en gemeenten kunnen hier slechts beperkt van afwijken. De gemeente kan wel sturen op een klimaatadaptieve inrichting van de leefomgeving. Bijvoorbeeld door binnen gebiedsontwikkelingen aandacht te besteden aan vergroening, het beperken van verharding, waterberging, schaduwvorming en andere maatregelen die bijdragen aan het verminderen van hittestress.

Daarnaast kunnen, binnen de wettelijke mogelijkheden, via het omgevingsplan, gebiedsontwikkelingen, anterieure overeenkomsten en grondbeleid voorwaarden worden gesteld aan de inrichting van de openbare ruimte en de leefomgeving. Daarbij moet steeds worden voldaan aan de eisen van proportionaliteit, uitvoerbaarheid en juridische houdbaarheid. Het college maakt bij de verdere uitwerking van het omgevingsprogramma stedelijke vergroening en klimaatadaptatie en toekomstige gebiedsontwikkelingen gebruik van de mogelijkheden die de Omgevingswet biedt om hittestress te beperken en de klimaatbestendigheid van Maastricht te versterken.

Vraag 9:
Is uw college bereid om een integraal hitteactieplan op te stellen dat zich specifiek richt op de bescherming van kwetsbare groepen in de zwaarst getroffen wijken, en dat verder gaat dan de huidige ad hoc-maatregelen? Zo ja, op welke termijn kan de raad een dergelijk plan tegemoetzien? Zo nee, waarom niet

Antwoord 9:
De gemeente werkt momenteel aan een gemeentelijk hitteplan. Hierin wordt aandacht besteed aan de bescherming van kwetsbare inwoners, de inzet van koelteplekken, communicatie, bereikbaarheid van voorzieningen en de samenwerking met maatschappelijke partners en zorginstellingen.
De ervaringen die zijn opgedaan met het tijdelijk handelingsprotocol hitte en de openstelling van koelteplekken worden hierbij betrokken. Daarnaast wordt gekeken naar de samenhang met het bredere klimaatadaptatiebeleid en de gebieden waar de gevolgen van hittestress het meest merkbaar zijn.

Het college verwacht het hitteplan in het vierde kwartaal van 2026 vast te stellen, zodat met de uitvoering in het eerste kwartaal van 2027 kan worden gestart. Hiermee wordt invulling gegeven aan een meer structurele aanpak van hitte dan uitsluitend maatregelen tijdens acute weerssituaties.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris a.i., De Burgemeester,

G.G.H.M. Haanen W.A.G. Hillenaar

Schriftelijke vragen